

Warszawa, dnia 29 marca 2002 r.

GI-DEC-DS-62/02

(dotyczy udostępnienia przez operatora sieci telefonicznej danych osobowych klienta innemu operatorowi)

DECYZJA

Na podstawie art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.), art. 12 pkt 2 oraz art. 18 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. Nr 133, poz. 883 z późn. zm.), w związku z art. 70 ust. 3 ustawy z dnia 21 lipca 2000 r. Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. Nr 73, poz. 852 z późn. zm.), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego wszczętego na wniosek Skarżącej, dotyczący przetwarzania jej danych osobowych przez operatora sieci telefonicznej,

nakazuję operatorowi sieci telefonicznej przywrócić stan zgodny z prawem w procesie przetwarzania danych osobowych Skarżącej, poprzez zaprzestanie udostępniania jej danych osobowych innemu operatorowi, w celu umieszczania ich w publicznie dostępnym spisie abonentów.

UZASADNIENIE

Do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wpłynęła skarga Skarżącej, w której poinformowała o niezgodnym z ustawą o ochronie danych osobowych przetwarzaniu jej danych osobowych przez operatora sieci telefonicznej. W wyniku przeprowadzonego w niniejszej sprawie postępowania wyjaśniającego ustalono, iż Skarżąca w dniu 4 stycznia 1999 r. zawarła z operatorem sieci telefonicznej umowę o korzystanie z abonamentu telefonicznego. W § 4 pkt 1 przedmiotowej umowy został zawarty zapis o następującej treści: "operator sieci telefonicznej zobowiązuje się - pod warunkiem wyrażenia przez Abonenta zgody - do zamieszczania danych Abonenta w każdorazowym wydaniu spisu telefonów". Skarżąca wyjaśniła, iż w związku z tak sformułowaną umową nie złożyła zastrzeżenia, dotyczącego umieszczenia jej danych osobowych w spisie abonentów, ale też nie wyraziła na powyższe zgody w odrębnym oświadczeniu. W toku przeprowadzonego w niniejszej sprawie postępowania operator sieci telefonicznej również przyznał, iż takiej zgody - wyrażonej przez Skarżącą - nie posiada. Jednakże dane osobowe Skarżącej w zakresie: imienia i nazwiska, nazwy ulicy oraz numeru telefonu zostały udostępnione przez operatora sieci telefonicznej innemu operatorowi, który umieścił je w publicznie dostępnym spisie abonentów na 2002 r.

Po zapoznaniu się z całością materiału dowodowego zebranego w sprawie Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych, stwierdził co następuje:

Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. Nr 133, poz. 883 z późn. zm.), zwana dalej także ustawą, określa zasady postępowania przy przetwarzaniu danych osobowych oraz prawa osób fizycznych, których dane są lub mogą być przetwarzane w zbiorach danych osobowych.

Przesłanki dopuszczalności przetwarzania danych osobowych zostały enumeratywnie wymienione w 23 ust. 1 ustawy. Zgodnie ze wskazanym przepisem przetwarzanie danych jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy:

- 1) osoba, której dane dotyczą, wyrazi na to zgodę, chyba, że chodzi o usunięcie dotyczących jej danych,
- 2) zezwalają na to przepisy prawa,
- 3) jest konieczne do realizacji umowy, gdy osoba, której dane dotyczą, jest jej stroną lub gdy jest to niezbędne do podjęcia koniecznych działań przed zawarciem umowy,
- 4) jest niezbędne do wykonania określonych prawem zadań realizowanych dla dobra publicznego,
- 5) jest niezbędne do wypełnienia prawnie usprawiedliwionych celów administratorów danych, o których mowa w art. 3 ust. 2, lub osób trzecich, którym są przekazywane te dane - a przetwarzanie danych nie narusza praw i wolności osoby, której dane dotyczą.

Jednocześnie zgodnie z przepisem art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy administrator danych przetwarzający dane powinien dołożyć szczególnej staranności w celu ochrony interesów, osób których dane dotyczą, a w szczególności jest obowiązany zapewnić, aby dane były przetwarzane zgodnie z prawem.

Należy uznać, iż w niniejszej sprawie podstawą przetwarzania danych osobowych Skarżącej przez operatora sieci telefonicznej jest umowa o korzystanie z abonamentu telefonicznego, zawarta pomiędzy operatorem sieci telefonicznej i Skarżącą, a także przepisy ustawy z dnia 21 lipca 2000 r. Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. Nr 73, poz. 852 z późn. zm.).

Jednocześnie jednak należy zaznaczyć, iż w chwili podpisania przez Skarżącą umowy z operatorem sieci telefonicznej o korzystanie z abonamentu telefonicznego obowiązywały przepisy ustawy z dnia 23 listopada 1990 r. o łączności (Dz. U. Nr 117, poz. 564 z późn. zm.) oraz wydanego na jej podstawie rozporządzenia Ministra Łączności z dnia 8 lutego 1996 r. w sprawie ogólnych warunków świadczenia usług telekomunikacyjnych w sieci telekomunikacyjnej użytku publicznego (Dz. U. Nr 20, poz. 93 z późn. zm.). W świetle § 4 ust. 1 pkt 5 wskazanego rozporządzenia operator sieci telekomunikacyjnej użytku publicznego był zobowiązany m.in. do zapewnienia publicznego dostępu do spisów własnych abonentów, jeśli abonent nie zastrzeże poufności tej informacji.

Jednakże, w chwili udostępnienia przez operatora sieci telefonicznej danych osobowych Skarżącej w celu ich umieszczenia w spisie abonentów innego operatora, obowiązywały przepisy ustawy Prawo telekomunikacyjne.

Zgodnie z art. 55 ustawy Prawo telekomunikacyjne operator świadczący usługi powszechne jest obowiązany do dostarczenia abonentom swojej sieci, po cenie uwzględniającej koszty, aktualnego spisu swoich abonentów z obszaru strefy numeracyjnej, w której znajduje się zakończenie sieci abonenta, nie rzadziej niż raz na 2 lata. Jednakże abonent będący osobą fizyczną może złożyć zastrzeżenie dotyczące umieszczenia w publicznie dostępnym spisie abonentów określonych danych identyfikujących abonenta, dotyczących w szczególności nazwiska, imion, płci albo adresu lub części adresu, a także ich udostępniania za pośrednictwem służb informacyjnych operatora (art. 70 ust. 3 ustawy Prawo telekomunikacyjne).

W opinii Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych w niniejszej sprawie za pewną formę zastrzeżenia, o którym stanowiły zarówno przepisy ustawy o łączności i wydanego na jej podstawie rozporządzenia Ministra Łączności, jak również obecnie stanowią przepisy ustawy Prawo telekomunikacyjne, należy traktować § 4 pkt 1 umowy o korzystanie z abonamentu telefonicznego zawartej pomiędzy Skarżącą a operatorem sieci telefonicznej. Analiza treści powyższego zapisu wskazuje, iż warunkiem zamieszczenia

danych osobowych Skarżącej w "każdorazowym wydaniu spisu telefonów" jest jej zgoda, wyrażona w odrębnym oświadczeniu woli. Powyższe potwierdza zebrany w sprawie materiał dowodowy. Z dokonanych ustaleń jednoznacznie wynika, iż przy zawieraniu z operatorem sieci telefonicznej umów o korzystanie z abonamentu telefonicznego abonenci składają "stosownej treści oświadczenie" w przedmiocie wyrażania zgody na publikację ich danych osobowych, oraz zgody na udostępnienie powyższych danych przez operatora sieci telefonicznej innemu operatorowi sieci telefonicznej (wzór oświadczenia w aktach sprawy). Jednakże takim oświadczeniem w stosunku do Skarżącej, dotyczącym w szczególności wyrażenia przez nią zgody na udostępnienie jej danych osobowych innemu operatorowi, operator sieci telefonicznej nie dysponuje.

Wprawdzie należy zauważyć iż, stosownie do przepisu art. 56 ust. 1 ustawy Prawo telekomunikacyjne operator publicznej sieci telefonicznej jest obowiązany do udostępnienia operatorowi innej sieci telefonicznej, na jego wniosek i na zasadach nie dyskryminujących żadnego z nich, danych niezbędnych do świadczenia biura numerów na obszarze objętym działalnością usługową wnioskodawcy. Jednocześnie jednak, zgodnie z art. 56 ust. 4 ustawy Prawo telekomunikacyjne do biura obsługi numerów oraz do sporządzenia spisu abonentów i związanego z tym udostępnienia danych stosuje się przepisy art. 69 i 70 tej ustawy. W świetle zatem art. 56 ust. 4 ustawy Prawo telekomunikacyjne bezsprzeczne jest, iż do udostępniania operatorowi innej sieci telefonicznej danych osobowych abonentów w celu umieszczania powyższych danych w publicznym spisie abonentów stosuje się również przepisy dotyczące zastrzeżeń, o których mówi art. 70 ust. 3 ww. ustawy.

W świetle przedstawionego stanu faktycznego oraz prawnego należy stwierdzić, iż wobec praktyki, jaką przyjął operator sieci telefonicznej, polegającej na zobowiązaniu się w umowie o korzystanie z abonamentu telefonicznego do umieszczania danych abonenta w spisie abonentów wyłącznie pod warunkiem wyrażenia przez niego zgody, Skarżąca - jako strona umowy miała prawo oczekiwać, iż nie wyrażenie przez nią powyższej zgody w odrębnym oświadczeniu woli będzie równoznaczne w skutkach ze złożeniem zastrzeżenia.

Wobec przedstawionych okoliczności należy uznać zatem, iż udostępnienie danych osobowych Skarżącej innemu operatorowi w celu ich umieszczenia w spisie abonentów jest działaniem naruszającym przepisy prawa.

W świetle powyższego Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych uznał za konieczne przywrócenie stanu zgodnego z prawem w procesie przetwarzania danych osobowych Skarżącej przez operatora sieci telefonicznej, nakazując ww. operatorowi zaprzestanie udostępniania danych osobowych Skarżącej innemu operatorowi sieci telefonicznej, w celu ich zamieszczania w spisie abonentów.

W tym stanie faktycznym i prawnym Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych rozstrzygnął, jak na wstępie.